

نظام نوین ترویج

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
معاونت ترویج
شماره ۳ - دی ماه ۱۳۹۴

نوسازی ترویج کشاورزی

بهره برداران فناوری، شرکت های خصوصی، سازمان های غیردولتی و ساختارهای حمایتی مانند بازارها و منابع اعتباری است. بر این

اساس رهیافت های جدید ترویجی باید بر سه عنصر راهبردهای توسعه نظام های نوآوری کشاورزی، کثرت گرایی در ارائه دهندگان خدمات و توسعه خدمات تقاضا محور تأکید کند.

در حوزه کارکردی نیز گرایش فعالیت ها به سمت و سوی انسجام سازمانی بین بخش های اجرایی، ترویجی و تحقیقاتی و بهره گیری از ظرفیت جوامع محلی با تأکید بر مددکاران، تسهیلگران و کشاورزان نمونه است که کارکردهایی چون سایت الگویی، کانون یادگیری، سایت مدرسه در مزرعه و سایت مدیریت مشارکتی جامع محصول را در اولویت های کاری مجموعه ترویج قرار داده است. همچنین بهره گیری از ظرفیت رسانه ها و تولید محتوای ترویجی متناسب با نیاز و شرایط کشاورزان براساس یافته های تحقیقاتی از دیگر رویکردها به منظور افزایش ضریب پوشش فعالیت های ترویجی است. با تدوین نظام نوین ترویج و اتخاذ رویکردهای موثر، ترویج خواهد توانست ضمن انتقال مطلوب یافته های تحقیقاتی به عرصه های تولیدی، ایجاد انسجام سازمانی، بهره گیری از دانش بومی، بهره گیری از ظرفیت های رسانه ای و تعریف پهنه تولیدی برای کارشناسان مراکز دهستان و حمایت و پشتیبانی از آنان و با بهره گیری از رویکردهای توانمندسازی، در افزایش کمیّت و کیفیت تولید، حفظ منابع پایه با تأکید بر آب و خاک و افزایش درآمد کشاورزان موثر باشد.

امروزه بسیاری از کشورها به ضرورت احیای خدمات ترویج کشاورزی برای تحول در ارتباط مطلوب و موثر با کشاورزان و

بهره برداران در زمینه انتقال مناسب یافته های تحقیقاتی و فناوری های جدی، کشاورزی اقتصادی، کاهش فقر، دسترسی به کشاورزان خرده مالک و مقابله با مشکلات جدید فراروی پایداری، تخریب محیط زیست و تغییرات آب و هوا پی برده اند. نقش عمده ترویج کشاورزی در کشورهای در حال توسعه، انتشار فناوری های تولید شده توسط سازمان های تحقیقاتی بخش دولتی از طریق رویکردهای مناسب مانند نمایش، بازدیدهای مزرعه ای، جلسه با کشاورزان، استفاده از رسانه و... بوده است. با وجود اینکه تجربه ترویج ممکن است در انتشار نوآوری دچار مشکل باشد، اما دیدگاه عمومی در ماهیت توسعه و ارتقای فناوری کشاورزی پیشرفت قابل توجهی در دو دهه گذشته کرده است.

امروزه در سطح وسیع پذیرفته شده است که نوآوری از منابع مختلف، از جمله کشاورزان و ذی نفعان مختلف ناشی می شود که اثربخشی مناسبی از توسعه تکنولوژی های جدید را نشان می دهد. مشارکت کشاورز در توسعه تکنولوژی و رهیافت های ترویجی مشارکتی به عنوان پاسخ به چنین تفکر جدیدی پدید آمده است. همچنین رهیافت های جدید مانند مدارس مزرعه ای کشاورز (FFS) و نظام اطلاعات و دانش کشاورزی (AKIS) نیز توسعه یافته اند. پیوند مستقیم در سطح مزرعه بین محققان و کشاورزان نیز مورد تأکید قرار گرفته است. نظام فعالان و فرآیند نه تنها شامل تحقیق و ترویج، بلکه شامل

دوره سوم سفرهای استانی ویژه نظام نوین ترویج آغاز شد

دوره سوم سفرهای استانی ویژه نظام نوین ترویج آغاز شد.

در این مرحله ۴ استان پایلوت توسط مسئولین کارگروه های تخصصی نظام نوین ترویج در قالب تیم های دو نفره از منظر پهنه بندی و اطلاعات ۱۴ مرکز جهاد کشاورزی منتخب در طرح مورد بازدید قرار می گیرند.

در طی اولین سفر دکتر سرافرازی مسئول کارگروه مدیریت دانش و مهندس اسحاقی مسئول کارگروه اطلاع رسانی و تولید رسانه در تاریخ ۹۴/۱۰/۲۰ از استان اردبیل (شش مرکز منتخب در شهرستان های نمین، پارس آباد، مشکین شهر) بازدید کردند.

در این دیدار دوستانه و صمیمی با مسئولین مراکز جهاد کشاورزی دهستان ها و کارشناسان مسئول پهنه ها اطلاعات بسیار مهمی بدست آمد که توجه مسئولین استانی و ستادی به این اطلاعات ضرورت دارد:

۱- در برخی از مراکز چهارچوب های طرح نظام نوین ترویج به اندازه کافی برای روسای مراکز و بالطبع کارشناسان مسئول پهنه تبیین نشده است. بدیهی است تعامل بیشتر مدیران هماهنگی ترویج با مراکز جهاد کشاورزی می تواند به تحقق این

امر کمک کند.

۲- توجه مسئولین به نیازهای مراکز و کارشناسان مسئول پهنه ها می تواند در افزایش انگیزه این عزیزان تأثیر بسزایی داشته باشد.

۳- از آنجایی که تدوین هر نوع برنامه در قالب نظام نوین ترویج وابستگی شدید به اطلاعات و آمار صحیح و قابل اتکاء دارد، ضرورت دارد تکمیل اطلاعات پهنه ها با حساسیت و نظارت بیشتر مسئولین استانی صورت پذیرد.

۴- تعیین حدود و ثغور پهنه ها بر اساس چهارچوب های ابلاغی ستادی و در قالبی

یکسان و هماهنگ صورت پذیرد و باید کلیه آبادی های تابعه

هر مرکز بین تعداد موجود کارشناسان مسئول پهنه ها تقسیم شود و نه اینکه صرفاً یکی دو روستا از هر مرکز در قالب پایلوت انتخاب شوند و سایر آبادی ها مشمول طرح قرار نگیرند.

۵- ضرورت دارد مسئولین محترم مراکز جهاد کشاورزی دهستان ها اشراف کاملی بر اطلاعات پهنه ها داشته باشند تا بتوانند در تدوین برنامه عملیاتی پهنه ها نقش اصلی و کلیدی را ایفا کنند.

۶- تقویت ارتباط با مراکز تحقیقاتی و آموزشی باید به قوت مدنظر قرار گیرد. میزان ارتباط فعلی چندان کمکی به پیشبرد اهداف طرح نظام نوین ترویج به خصوص در حوزه مدیریت دانش نخواهد کرد. حضور کارشناسان مسئول پهنه ها در مراکز تحقیقاتی و حضور محققان در مراکز جهاد کشاورزی دهستان ها باید در اولویت برنامه های نظام نوین ترویج در استان قرار گیرد.

* هشت مرکز نیز در دوره دوم سفر به استان اردبیل در نیمه اول بهمن مورد بازدید قرار خواهند گرفت.

گزارشی از نظام نوین ترویج در استان

آذربایجان شرقی

پیرو ابلاغ شماره ۲۰/۱۷۸۳۹ مورخه ۹۴/۱۱/۱۱ وزیر جهاد کشاورزی مبنی بر اجرای آزمایشی نظام نوین ترویج کشاورزی در سال زراعی ۹۴-۹۵ و تاکید رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان برای توانمندسازی کارشناسان مسئول پهنه‌های استان، برنامه‌ریزی لازم برای اجرای ۹۰ کارگاه یا دوره آموزشی ضمن خدمت برای کارشناسان مسئول پهنه‌های استان آذربایجان شرقی در سه ماهه چهارم سال ۱۳۹۴ با موضوعات زیر انجام شد و تاکنون تعداد ۱۲ دوره یا کارگاه آموزشی در کلیه شهرستان‌های استان به تعداد ۴۲۳ نفر روز اجرا شده است.

(۱) آشنایی با نظام نوین

ترویج کشاورزی

(۲) آشنایی با الگوها، رهیافتها و روشهای

ترویجی

(۳) روشهای کنترل علفهای هرز و جمعیت آفات

(۴) به‌زراعی حبوبات

(۵) مدیریت پرورش دام سبک

(۶) آشنایی با تولید و پرورش ماهیان سردابی

(۷) توسعه کشت گیاهان دارویی

(۸) بیماری‌های محصولات غالب منطقه

اجرای دوره‌ها تا پایان اسفند ماه

سال جاری ادامه دارد و برای سال ۹۵

نیز طبق برنامه‌ریزی صورت گرفته

تداوم خواهد داشت.

نکاتی بر فعالیت‌های طرح نظام نوین ترویج در یک استان داوطلب

(خراسان رضوی)

* ساماندهی مراکز جهاد کشاورزی

در سال ۱۳۹۴ اعتبارات این بخش از ۲۶۴ میلیون تومان به ۹۷۰ میلیون تومان افزایش یافته است. (۳۶۰ درصد افزایش)

- مبلغ ۲۰۶ میلیون تومان در فصل دو برای خرید تجهیزات و ملزومات مورد نیاز مراکز جهاد کشاورزی

- مبلغ ۲۱۰ میلیون تومان در فصل دو برای خرید ۵ دستگاه خودرو

- مبلغ ۴۴۲ میلیون تومان در فصل یک برای تعمیر و نگهداری مراکز جهاد کشاورزی

- مبلغ ۱۰۰ میلیون تومان در فصل هفت برای سوخت و تعمیر خودرو مراکز جهاد کشاورزی

- الباقی کسور قانونی

* دستورالعمل‌ها و مصوبات

- ارسال دستورالعمل ساماندهی مراکز جهاد کشاورزی با ابلاغ رئیس سازمان

- ارسال دستورالعمل اجرایی نظام نوین ترویج کشاورزی با ابلاغ مدیر هماهنگی

ترویج کشاورزی

- ابلاغ ممنوعیت جابجایی پرسنل مراکز جهاد کشاورزی با امضای رئیس سازمان

* آموزش

- آموزش ضمن خدمت با عنوان کاشت، داشت و برداشت محصولات زراعی برای کلیه کارشناسان مراکز جهاد کشاورزی به تعداد ۱۹۰ نفر

* جلسات منطقه‌ای و نظارت بر مراحل اجرایی کار

- جلسات توجیهی طرح نظام نوین ترویج کشاورزی در سه منطقه (تربت حیدریه، سبزوار و مشهد) برای کلیه روسای ادارات ترویج و آموزش و مسئولان مراکز جهاد کشاورزی برگزار شد.

* تهیه بانک اطلاعات

- انعقاد تفاهمنامه با اداره آمار و اطلاعات سازمان و یکسان‌سازی فرم‌ها و جدول‌های دریافتی از شهرستانها برای تهیه جدول‌های شناسنامه بهره‌بردار

- پیگیری مباحث مرتبط و ورود اطلاعات در سامانه شبکه عوامل ترویج

* سایر فعالیت‌های انجام شده

- ابلاغ پهنه برای کارشناسان مراکز جهاد کشاورزی

- ارسال نامه به کلیه اداره‌ها و بخشهای مراکز جهاد کشاورزی و معرفی کارشناس پهنه

- نیازسنجی آموزشی بهره‌برداران توسط کارشناسان مسئول پهنه

گزارش تسهیل جایگاه نظام نوین ترویج کشاورزی در استان قزوین

در ادامه اعضای جلسه به بیان نظرها و نقاط قوت و ضعف نظام نوین پرداختند.

سپس دکتر امیری و مهندس درجانی در باب اهمیت نظام نوین ترویج کشاورزی مطالبی بیان کردند.

دکتر خاوازی با ابراز خرسندی از مراحل اجرایی شدن نظام نوین ترویج کشاورزی در استان قزوین گفت: این طرح باعث ایجاد فضایی شده

است که می‌توان مسائل و مشکلات را به راحتی مطرح و تا حد امکان برطرف کرد. وی

ساماندهی مراکز و مسائل انگیزشی کارکنان را از مهم‌ترین دستاوردهای طرح برشمرد.

در پایان دکتر ابراهیمی‌پاک رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان قزوین با

تاکید بر اهمیت نقش فعالیت‌های ترویجی در سازمان جهاد کشاورزی گفت: توجه به

تجارب جهانی در زمینه چگونگی انتقال دانش و همراهی با کشاورزان بسیار مهم است، باید

در آرایش نیروی انسانی شاغل در سازمان بازنگری صورت گیرد تا به نحو احسن به

بهره‌برداران خدمات رسانی صورت گیرد. پس از پایان جلسه بازدیدی از مرکز

جهاد کشاورزی شریف‌آباد واقع در شهرستان البرز و مرکز کوهپایه واقع در شهرستان آبیک صورت گرفت.

نشست با عوامل اجرایی و دست‌اندرکاران اجرای نظام نوین ترویج کشاورزی استان قزوین، روز شنبه مورخ ۹۴/۱۰/۱۹ در محل سازمان جهاد

کشاورزی استان قزوین با حضور دکتر خاوازی معاون ترویج کشاورزی، به

همراه قائم مقام معاون ترویج کشاورزی، رئیس سازمان جهاد کشاورزی

قزوین، رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی استان قزوین و مدیران

کل، مشاوران و مسئولین کارگروه‌های تخصصی نظام نوین ترویج برگزار شد.

دکتر شاه پسند با بیان کلیات و

نکته‌هایی درباره نظام نوین ترویج

کشاورزی، هدف این نظام را بهره‌گیری از

پتانسیل سازمان‌های جهاد کشاورزی برای

خدمات رسانی بهتر و بیشتر به بهره‌برداران

برشمرد و به سئوالات مطروحه پاسخ گفتند.

سپس خانم مهندس خمسه ضمن اشاره به اجرایی شدن نظام نوین ترویج کشاورزی

برای ارتقای سطح دانش و مهارت کارشناسان و بهره‌برداران شاغل در نظام تولید کشاورزی

و منابع طبیعی به ایجاد ۱۱۰ پهنه در کل

استان و تعیین سه مرکز منتخب برای

اجرای نظام نوین ترویج با ۱۷ پهنه درسه

شهرستان قزوین، تاکستان و البرز اشاره

کرد. همچنین ایشان تاسیس ۱۱۰ شرکت تعاونی در ۱۱۰ پهنه را برای

اجرایی شدن طرح در استان پیشنهاد داد.

گزارشی از نشست مدیران ترویج و روسای مراکز تحقیقات و آموزشی کشاورزی استان‌های پایلوت

مراکز جهاد کشاورزی حضور یابند و دوره های آموزشی به صورت کارگاهی برگزار شود.

دکتر شاه پسند نیز نکاتی را یادآور شد که مهم ترین عنوان آن عبارت است از: تعامل هر چه بیشتر آموزش، تحقیق و ترویج؛ چنانچه زیر ساخت های IT در مرکز جهاد کشاورزی هر یک از استان ها فراهم نیست، هر چه سریع تر اعلام شود تا از طریق وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات پیگیری شود.

دکتر زند هم که در ادامه در جلسه حضور یافته بود، گفت: لازم است بر اساس سیاست های وزارت جهاد کشاورزی، فعالیت های مناسبی برای اجرا در پهنه های تولیدی تدوین کرد تا نظام نوین ترویج کشاورزی دارای قاب و محتوای خوبی باشد.

ایشان با تاکید بر اهمیت پهنه بندی در امور کشاورزی و ضرورت ایجاد پهنه و نیز اهمیت ایجاد رقابت بین پهنه های موجود و مراکز درگیر در نظام نوین افزود: در بعد ساماندهی مراکز بهتر است سایتی طراحی شود که در آن وضع موجود مراکز، تعداد پهنه ها، ظرفیت ها و توانمندی های موجود پهنه های تحت پوشش هر مرکز به تفصیل تشریح شود تا برآیند اطلاعات حاصل از آن منتج به

تعیین مراکز برتر و برنامه ریزی بهتر شود. دکتر زند با تاکید بر لزوم تعیین مبنا برای تولید مواد ترویجی مانند پیامک ترویجی، نشریه، فیلم و... افزود: باید تقویمی زمانی برای گنجانیدن فعالیت های مورد نظر طراحی کنیم تا حرکت به سمت هدف با استفاده از این تقویم بهتر و علمی تر پیش رود.

ایشان در پایان گفت: لازم است نظام مهندسی، نظام دامپزشکی، تعاون روستایی، نظام صنفی امور کشاورزی نیز از فعالیت در این زمینه آگاهی داشته باشند تا با بهره گیری از توان این بخش ها، به اهداف خود دست یابیم.

نشست مدیران ترویج و روسای مراکز تحقیقات و آموزش کشاورزی استان های پایلوت روز چهارشنبه ۹۴/۹/۲۵ در دفتر معاونت ترویج کشاورزی با حضور دکتر زند معاون وزیر و رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، دکتر خاوازی معاون ترویج کشاورزی، به همراه قائم مقام معاون ترویج کشاورزی و مدیران کل، مشاوران و مسئولین کارگروه های تخصصی نظام نوین ترویج برگزار شد.

در این نشست دکتر شاه پسند به بیان این نکته پرداختند که در جلسه حاضر دو رویکرد بررسی برنامه های عملیاتی نظام نوین ترویج در ۴ استان پایلوت و در حوزه آموزش ویژه کارشناسان پهنه ها و محققین معین مورد بحث قرار خواهد گرفت.

سپس گزارش اقدامات صورت گرفته توسط مدیران ترویج و رؤسای مراکز تحقیقات و آموزش کشاورزی چهار استان پایلوت در حوزه استقرار نظام نوین ترویج ارائه گردید که در پایین صفحه به آن اشاره خواهد شد. در ادامه دکتر خاوازی نکاتی را یادآور شد که مهم ترین آنها به این شرح است:

اجرای دقیق نظام نوین ترویج کشاورزی اهمیت خاصی دارد و باید با پرهیز از رفتار سلیقه ای، برای دستیابی به خروجی و نتیجه قابل قبول تلاش کنیم. پیشنهاد می کنم در هر استان ۱۴ مرکز در نظر گرفته شود و کلیه امکانات و زیرساخت های لازم برای اجرای نظام نوین در این مراکز مذکور فراهم شود. همچنین با توجه به اهمیت موضوع، پیش نویس شیوه نامه ای به عنوان راهنمای عمل کلیه استان ها تهیه شود تا پس از اصلاحات احتمالی به اجماع کلی برسیم. آسیب شناسی شرکت های خدمات مشاوره ای و فنی استان ها هم انجام و گزارش آن تهیه شود.

با توجه به کمبود امکانات و بودجه، برنامه ریزی جهت آموزش کارشناسان پهنه ها به صورتی باشد که محققان در

گزارش اهم اقدامات انجام شده توسط استان های پایلوت

پهنه در سطح استان و انتخاب ۱۴ مرکز و ۱۰۴ پهنه در مراکز مذکور به منظور اجرای نظام نوین ترویج به صورت پایلوت برای تجهیز و نوسازی مراکز.

سرپرست مرکز تحقیقات و منابع طبیعی استان آذربایجان شرقی: ارائه دوره های پیشنهادی ویژه کارشناسان مسئول پهنه ها در زمینه آشنایی با آفات و بیماری های گیاهی، پیش آگاهی در زمینه آفات و بیماری های گیاهی، تکنولوژی مبارزه شیمیایی، ماشین آلات کشاورزی، آبیاری، علوم دامی، طیور، کرم ابریشم، گلخانه، کشت قارچ و... حضور کارشناسان مسئول در پهنه ها در جلسات سخنرانی علمی.

رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان اردبیل: تهیه ۹۰ عنوان نشریه ترویجی؛ برگزاری ۲۲ دوره ویژه کارشناسان؛ پیشنهاد برگزاری هشت دوره آموزشی در مرکز آموزش اردبیل در زمینه های مختلف.

رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان کرمانشاه: ارائه عناوین پیشنهادی برای برگزاری دوره در زمینه مدیریت پهنه، مدیریت شبکه دانش و اطلاعات، مدیریت مزرعه، مدیریت باغبانی، مدیریت دام و طیور؛ برگزاری دوره های آموزشی مختلف.

رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان گلستان: تأکید بر تأمین اعتبارات لازم.

مدیر هماهنگی ترویج کشاورزی استان آذربایجان شرقی: تقسیم بندی استان به چهار منطقه و تعیین کارشناسان معین ویژه مناطق مذکور و تعیین یک گروه کارشناسی و تخصصی از معاونتهای سازمان برای حمایت های لازم از کارشناسان؛ بارگذاری اطلاعات ۱۱۰ هزار نفر از بهره برداران منطقه در سامانه؛ تقسیم بندی ۱۴۴ دهستان به ۴۶۹ پهنه و تعیین کارشناس مسئول ویژه هر یک از پهنه ها؛ برگزاری ۳۷ دوره آموزشی ویژه کارشناسان مسئول پهنه ها.

معاون مدیر هماهنگی ترویج کشاورزی اردبیل: ارائه گزارش کامل از برنامه عملیاتی و مجموعه اقدامات صورت یافته در استان اردبیل شامل تعیین ۲۲۴ پهنه در سطح استان و ۲۲۴ کارشناس پهنه جهت ارائه خدمات به کلیه روستاها (۲۹۶) و بارگذاری اطلاعات بهره برداران بر روی سامانه.

مدیر هماهنگی ترویج کشاورزی استان کرمانشاه: تعیین کارگروه هایی از سطح مراکز خدمات تا سازمان جهاد کشاورزی برای هماهنگی بهتر و نظارت بر اجرای امور استان؛ تعیین ۱۴ کارشناس برای بارگذاری اطلاعات در سامانه؛ برگزاری دو گردهمایی ویژه روسای مراکز خدمات؛ برگزاری یک جلسه ویژه شکل ها و مجمع خبرگان؛ برگزاری چهار جلسه ستادی به منظور برنامه ریزی پهنه بندی عرصه های تولیدی.

مدیر هماهنگی ترویج کشاورزی استان گلستان: تعیین ۲۹۳

شبکه فاطمیه ترویج

پایلوت، با هدف ایجاد فضای مناسب کاری برای کارشناسان مراکز جهاد کشاورزی دهستان از طریق ساماندهی و تجهیز مراکز و با استقرار نظام مدیریت دانش، امکان دسترسی کلیه کارشناسان به دانش فنی و تخصصی و یافته های تحقیقاتی مهیا شده و با استفاده از ظرفیت بخش غیردولتی در خدمات رسانی به کشاورزان با اولویت شرکت های خدمات فنی و مشاوره ای مستقر در پهنه های تولیدی، افزایش قدرت پاسخگویی وزارت جهاد کشاورزی به تمامی کشاورزان در دست پیگیری است.

و ساماندهی مراکز جهاد کشاورزی تاکید شده است. در این جهت، پشتیبانی و ساماندهی مراکز جهاد کشاورزی از یک سو از بعد عملیاتی در چهار استان پایلوت از نظر تجهیزات و نیروی انسانی مورد بررسی و پیمایش اسنادی و میدانی قرار گرفت. از سوی دیگر برای منتج شدن به نوعی اقدام نظام مند ملی در قالب دستورالعملی در محورهای ساماندهی و پشتیبانی و تجهیز، انگیزش نیروی انسانی، مباحث ساختاری، آموزش و توانمندسازی منابع انسانی، با برگزاری جلسات مستمر کارشناسی و مدیریتی و دریافت نظر مدیران و کارشناسان سطوح استانی و مبتنی بر نتایج حاصل از اجرای طرح در استانهای

مراکز جهاد کشاورزی دهستان به عنوان آخرین سطح تشکیلاتی وزارت جهاد کشاورزی در تماس مستقیم با تولیدکنندگان و بهره برداران بخش کشاورزی، کانون مرکزی شبکه ترویج در برنامه ریزی لازم برای به کارگیری ظرفیتهای این شبکه مشتمل بر سربازان سازندگی، مددکاران ترویجی، شرکتهای خدمات مشاوره ای و فنی - مهندسی کشاورزی و سایر مراکز موضوع ماده ۲ قانون افزایش بهره وری و بسیج سازندگی در سطح میدانی در چارچوب سیاستهای این وزارتخانه اند. در بند شش ابلاغیه وزیر جهاد کشاورزی درباره نظام نوین ترویج کشاورزی، بر پشتیبانی

مدیریت دانش

طی یک ماه گذشته برای استقرار سامانه مدیریت دانش، جلسات تکمیلی با شرکت ذی ربط برگزار شد و انتظارات بخش کشاورزی از این سامانه مورد بحث قرار گرفت. پیش بینی می شود فاز نخست این سامانه تا اواسط اسفندماه به مرحله بهره برداری برسد.

هم زمان کتابخانه همراه کشاورز - مروج آماده بارگزاری منابع علمی است. در این زمینه با همکاری شرکت مربوطه کار آموزش شیوه بارگزاری انجام شده است و از هفته جاری بارگزاری کلیه نشریات ترویجی با اولویت نشر در سالهای ۹۴-۹۰ آغاز می شود. در کنار این فعالیتهای نهضت تولید محتوا با قوت تمام ادامه دارد و تاکنون ۱۱ مورد از

محتوای علمی تولید شده توسط موسسات و مراکز تحقیقاتی منتشر شده است و مجموعه دیگری از انتشارات موسسات تحقیقات فنی و مهندسی، شوری، دیم و مرکبات در نوبت انتشار قرار گرفته اند. به منظور راه اندازی سامانه تلفن همراه و کاهش فاصله بین محققان و بهره برداران و مروجان، با شرکت ذی ربط دو جلسه برگزار و انتظارات از این سامانه مطرح شد. طی هفته آینده چارچوب برنامه اجرایی برنامه از طرف شرکت مربوطه ارائه خواهد شد و امید است بخش اول فعالیت سامانه در صورت اخذ حمایت های لازم تا اواخر بهمن ماه عملیاتی شود.

به منظور تجهیز علمی و انتشاراتی مراکز جهاد کشاورزی دهستان استانهای پایلوت، با هماهنگی مدیران هماهنگی ترویج این استانها لیست انتشارات موجود تهیه شد. با بررسی وضعیت انتشارات موجود در مرکز نشر آموزش، بخشی از نیازهای مراکز جهاد کشاورزی دهستانها در قالب بسته های علمی طی سفر به این استانها تامین خواهد شد. در سایر موارد با هماهنگی موسسات و مراکز تحقیقاتی نسبت به تولید محتوا و انتشار آنها اقدام خواهد شد.

سایت معاونت ترویج به آدرس tarviz.aro.ir طراحی و راه اندازی شد. این سایت اطلاعات فعالیت های ترویج بالافض نظام نوین ترویج در سطح ستاد و استان ها را در اختیار کاربران قرار می دهد.

شبکه نظام نوین ترویج

سردبیر: علی رضا سید اسحاقی
مدیر داخلی: شیوا پارسا نیک
همکاران این شماره:

دکتر محمدرضا شاه پسند، دکتر علی مراد سرافرازی، دکتر بهمن امیری لاریجانی، مهندس علی درجانی، مهندس فروغ السادات بنی هاشم، وجیهه سادات فاطمی عکس از: بهزاد عمو جعفری
نشانی: تهران - خیابان آزادی - چهار راه نواب ساختمان دکتر حسابی - طبقه ۱۲
تلفن: ۶۶۹۴۰۷۴۷ - ۶۶۳۰۴۴۹
setad.dabirkhaneh.nnt@gmail.com

پهنه بندی

موضوع پهنه بندی به عنوان یکی از ارکان اصلی نظام نوین ترویج کشاورزی همواره مورد توجه مسئولان امر در سطوح طراحی و اجرایی شدن نظام بوده است. از این رو کلیه استانها اعم از استانهای پایلوت

و داوطلب در اولین گامهای اجرایی شدن نظام نوین ترویج اقدام به پهنه بندی کرده اند. با این حال اجرای این کار با توجه به تعداد کارشناسان مراکز، وضعیت تولید، تعداد روستاها و مساحت اراضی تحت پوشش هر مرکز به شکل های مختلفی انجام شده است. بنابراین می توان گفت از نظر روش های اجرایی، پهنه بندی امری اقتضایی است و متناسب با وضعیت استان و ظرفیت های موجود انجام می شود. اما به رغم اقتضائات استانی، پهنه بندی اصول و چارچوب و ساختار مشخصی دارد که انتظار می رود ساختار عبارت است از:

کارشناس مسئول پهنه: کارشناس مسئول پهنه یکی از کارشناسان مروج مراکز جهاد کشاورزی است که مسئولیت رسیدگی به امور کشاورزی و زراعی در محدوده پهنه به او واگذار می شود. او ضمن اطلاع از ظرفیت های پهنه تحت مسئولیت خود، پاسخگوی مسائل متبلا به پهنه ها نیز هست.

کارشناس معین پهنه: بر اساس نظام نوین ترویج، ارتباط پهنه ها با بخش های اجرایی و معاونت های تخصصی از طریق کارشناس معین یا sms ها یا کارشناس متخصص موضوعی (Specialist subject matter) برقرار می شود. کارشناس معین یا همان کارشناس متخصص موضوعی پهنه ها بر مبنای محصولات و زیربخش های غالب کشاورزی در محدوده پهنه تعیین می شود. کارشناس معین پهنه مأموریت دارد ضمن ابلاغ سیاست ها والویت های بخش های اجرایی به کارشناس مسئول پهنه، مراحل اجرایی شدن سیاست ها را از طریق کارشناس مسئول پهنه نظارت و پیگیری کند. ارتباط بین کارشناس مسئول پهنه و کارشناس معین مورد تأکید می باشد.

محقق معین پهنه: از اهداف مهم نظام نوین ترویج، دانش بنیان کردن کشاورزی و فعالیت های زراعی در سطوح مختلف و در نظام های زراعی متنوع اعم از خرد و کلان است. از این حیث تعامل پویا و مستمر بین محققان و بهره برداران به طور مستقیم یا غیرمستقیم از طریق کارشناس مسئول پهنه امری اجتناب ناپذیر است. بر این مبنا در نظام نوین ترویج موضوع محقق معین پهنه پیش بینی شده است. محقق معین ضمن آگاهی از مهم ترین مسائل متبلا به پهنه ها، موظف به انتقال یافته های کاربردی برای برطرف کردن مشکلات است. بدیهی است شیوه صحیح انتقال یافته ها و کاربردی شدن یافته های تحقیقاتی در عرصه های کشاورزی، نیازمند بهره گیری از الگوها و روش های ترویجی است که با همکاری مدیریت ترویج انجام می شود.

به عنوان مثال انتقال یافته ها از طریق تولید و نشر کتابچه، نشریه، پوستر و هندبوک، از جمله روشهایی است که با کمک ترویج انجام می شود. به علاوه برگزاری دوره های آموزشی برای کارشناسان پهنه برای آگاهی بخشی در زمینه الگوها و روش های جدید ترویجی از جمله الزامات نظام نوین ترویج است تا به تدریج کارشناسان مسئول پهنه با مجهز شدن به دانش، بینش و روش های ترویجی، نقش اصلی خود را به عنوان مروج ایفا کنند.